

TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE

Kustannusliikkeemme asiat olivat esillä kahdessa teosofikokouksessa Helsingissä syyskuun 6 ja 13 p:nä. Liike, joka v:sta 1905 on käynyt taloudenhoitaja F. A. Johanssonin nimesä, siirrettiin seitsenhenkiselle komitealle, johon valittiin seuraavat henkilöt: ylisihteri Pekka Ervast, rouva Ida af Hällström, Lisi Nohrström ja Aleksandra Heino, neiti Irene Frelander, herrat Matti Kurikka ja Väinö Valvanne, sekä varajäsenenä rouva Rosa Laakso ja herra Frans Korpi. Komitean tehtäväksi annettiin osakeyhtiön tai osuuskunnan muodostaminen. Komitea on valinnut toimitusjohtajaksi ylisihterin, joka siis nyt myös – ainakin toistaiseksi – hoitaa kustannusliikkeen asiat.

Tämä siirto oli välttämätön, sentähden, että palkatun taloudenhoitajan pitäminen tuli kustannusliikkeelle liian raskaaksi. Kaikki taloudelliset työt suoritetaan nyt palkatta ja useita jäseniä on vapaaehtoisesti ilmottautunut toimitusjohtajan avustajiksi. Täten liike vähitellen voi vähentää velkataakkaansa ja käyttää varojaan uusien kirjojen hankkimiseksi.

Kallis huoneusto Korkeavuorenkadun varrella on myös vuokrattu pois lokakuun 1 p:stä ja liike siirretty Teosofisen Seuran huoneustoon, Bulevardink. 17, jossa sillä on käytettävään pieni, sievä huone. Koko teosofinen liike on siis taas yhdessä päämajassa.

Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen osote on Bulevardinkatu 17 pihan perällä. Sen toimitusjohtaja on T. S. S. O:n ylisihteri Pekka Ervast, ja sen konttori on auki joka arkipäivä k:lo 6–8 j.pp.

Kaikki kirjeet, tilaukset ja rahat on lähetettävä joko kustannusliikkeelle sinään tai Pekka Ervastille – ei taloudenhoitaja F. A. Johanssonille.

Toivokaamme liikkeellemme kaikkea menestystä sen uudessa muodossa!

(Tietäjä 1908 Lokakuu N:o 9 & 10, ss. 313)

TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE

Kustannusliikkeemme, joka tähän saakka on käynyt herra F. A. Johanssonin nimessä, on nyt siirretty minun nimeeni. Täten on toteutunut T. S. Suomalaisen Osaston hallinnon viimekesäinen toivomus. Tämä päätettiin Helsingin teosofien puolelta marraskuun 17 p:nä vietetyssä muistojuhlissa. Osaston vuosikokouksessa ensi vuonna on tämä päätös lopullisesti hyväksyttävä.

Mitä tämä askel sisältää? Onko se kustannusliike, jonka eteen olemme yhdessä tehneet työtä, nyt siirtynyt yksityisomaisuudeksi? Ei suinkaan. Ei se ole nyt minun omaisuuttani enemmän kuin se oli herra Johanssonin ennen. Omaisuus on Teosofisen Seuran Suomalaisen Osaston ja minä sitä hoidan ainoastaan siihen saakka kunnes Osasto voi ja tahtoo itse astua lailliseksi omistajaksi. Osasto ei voi sitä tehdä, ennenkuin Osasto on laillisesti rekisteröity, eikä sitä voi siihen velvottaa niin kauan kuin liikkeellä on velkoja. Minä olen ottanut päälleni liikkeen velat ja vastaan niistä; ja yhdessä kaikkien niitten kanssa, jotka tässä tahtovat minua auttaa, koetan niin pian kuin mahdollista saada ne maksetuksi.

Koska alkuperäinen ”Valon Airuen” komitea on ollut liikkeemme varsinainen siveellisesti vastuunalainen hoitaja, olemme tehneet seuraavan paperin.

”Vanha ”Valon Airuen” komitea, johon viimeksi ovat kuuluneet allekirjottaneet henkilöt, luovuttaa täten hoitamansa ja johtamansa kustannus- ja kirjakauppaliikkeen nimeltä ”Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike” Teosofisen Seuran

Suomalaiselle Osastolle, joka tästä lähtien omistaa kaiken sanotun liikkeen omaisuuden, sillä edellytyksellä, että liikkeen omaisuutta ei lahjoteta eikä jaeta yksityiselle tai yksityisille henkilöille, vaan aina käytetään teosofisen liikkeen edistämiseksi. Helsingissä, marraskuun 26 päivänä 1908. Valon airuen komitea: A. Aaltonen, puheenjohtaja. F. A. Johansson, taloudenhoitaja. Pekka Ervast, sihteeri. Robert Silenius. K. Turja. Maria Ramstedt eli Martti Humu, varasihteeri. (V. Palomaan allekirjotus puuttuu vielä, koska hän on paikkakunnalta poissa). Kaikkien omakätiset allekirjotukset todistavat: Josua Oksanen, J. Laivo.”

Nyt voi joku kysyä: miksikä ei siis muodostettu osakeyhtiötä tai osuuskuntaa, niinkuin on ollut puhetta? Vastaus: käytännöllisistä syistä. Tulevaisuudessa ei T. S. Suomalainen Osasto ole estetty muodostamasta tätä liikettä varten mitä se parhaaksi näkee, mutta tällä hetkellä on epäilemättä ottamamme askel ainoa käytännöllinen ratkaisu.

Osakeyhtiö olisi tarvinnut virkailijoita, ainakin yhden, niille tai sille olisi täytynyt maksaa palkka. Mutta palkanmaksu on juuri rasittanut liikettämme ja olisi niin kauan kuin mahdollista vältettävä – eikä osakeyhtiö olisi tuonut liikkeelle mitään suuria varoja.

Nyt sitä vastoin työ toistaiseksi tehdään palkatta. Minulla kun on vapaaehtoisia auttajia – niistä erityisesti mainittakoon: herrat V. H. Valvanne, D. Riihelä ja A. Rytö sekä rouva I. Karppinen – voidaan yhteistyöllä aikaansaada se, mikä ei yhdelle kävisi palkatta päinsä.

Toinen kysymys, jonka voi tehdä, on tämä kuinka Ervast, jonka aika tarvittaisiin toisenlaiseen työhön, antautuu tämmöisiin afäärihommiin? Ja koska tunnen, että olen velvollinen tähän vastaamaan, tahdon sanoa: sentähden, että käsitän sen tällä hetkellä tehtäväkseni.

Kun ajattelen kirjallisia y. m. töitäni, ei minulla tietysti olisi aikaa n. k. käytännöllisiin hommiin, mutta kun näin, että kustannusliikkeemme oli horjuvalla pohjalla, ja kun näin, että luultavasti osaisin muuttaa horjuvan pohjan vankaksi, eikö minun pitänyt tarjoutua auttamaan? Onhan kustannusliikkeemme miltei tärkein puoli teosofisesta työstämme? Tein sen sisällisestä pakosta, velvollisuudentunnosta.

Kolmas kysymys, joka voidaan tehdä, on tämä: kuinka käy niiden rahojen, joita osuusmaksuina keväällä suoritettiin liikkeelle vasta perustettavaa osuuskuntaa varten? Tähän vastaan: ne, jotka tahtovat liikettämme auttaa ja jouduttaa sitä aikaa, jolloin minut voidaan vapauttaa tästä tehtävästä, ne lahjottakoot, kuten ennenkin on ollut tapana, maksamansa summan liikkeellemme. Ne taas, jotka eivät tahdo tai eivät voi lahjottaa rahojaan liikkeellemme, ne ovat tietysti oikeutetut saamaan rahansa takaisin. Kun he ilmottavat tahtonsa minulle kirjallisesti, ilmoitan Tietäjässä, koska liikkeeltä voidaan saada rahat takaisin.

Ja vihdoin on neljäs mahdollinen kysymys seuraava: mitä takeita meillä on siitä, että liikettä kunnollisesti hoidetaan? Vastaus tähän on: jos jo ensi vuosikokouksessa T. K. ja K. Seuran puolesta tunnustetaan Suomalaisen Osaston omaisuudeksi, joka toistaiseksi on uskottu P. E:n huostaan ja sillä tavalla että P. E. yksin vastaa veloistaan, silloin säännönmukaisesti Suomalaisen Osaston hallinto ”hoitaa sen omaisuutta” (’ 11). Muuten esitän tietysti vuosikokouksessa tilintarkastajain tekemän tilinpäätöksen.

Pekka Ervast